

"Kinderen hoef je niet te pleasen"

Waarom een 'moeilijk' artistiek genre toch een jong publiek kan bereiken

Evelyne Coussens

1Een beeld uit de voorstelling '9' van H el ene Blackburn bij KOPERGIETERY.  Phile Deprez

Wat heeft een 'moeilijk' medium als dans in godsnaam te bieden aan jonge kinderen, die vanzelf lijken in te tunen op hysterische SpongeBob-cartoons en hapklare Disney Channel-verhaaltjes? We vroegen het drie choreografen, die recent in premi re gingen met een dansvoorstelling voor een jong publiek.

Een halfuur Nickelodeon volstaat voor een paar verhelderende impressies over de belevingswereld van de jeugd: de kleuren zijn fel, de geluiden schel en de beelden razen voorbij aan een misselijkmakend tempo. Geen wereld die je associeert met dans.

Maar daaruit besluiten dat dans niet geschikt is voor jonge kinderen, is een kwakkel, vindt de Canadese choreografe H el ene Blackburn, die vorige vrijdag bij KOPERGIETERY in premi re ging met 9 (9+). Blackburn: "Dans

en jonge kinderen zijn altijd al compatibel geweest. Het is de oudste taal die er bestaat: nog voor kinderen spreken, leren ze met hun lichaam te communiceren. De laatste jaren is vooral bij volwassenen het besef daarrond gegroeid."

Dat denkt ook Ugo Dehaes, die een dag later zijn dansvoorstelling RATS (12+) losliet op een jong publiek. Dehaes: "De intuïtieve logica trekt kinderen aan. In mijn eerste jeugdproductie was de dans abstract en de muziek elektronisch. De kinderen vonden het super, maar de ouders morden, omdat ze geen 'verhaaltje' herkenden. Vandaag zijn veel ouders vertrouwd met dans - zij zijn veranderd, de kinderen niet."

Dat 'zoeken naar een verhaaltje' heeft met de eerste generatie digital natives serieus aan belang ingeboet - les enfants de wifï zijn het gewend om om te gaan met versnipperde informatie, denkt Blackburn. Ze zijn in die zin steeds meer 'rijp' voor het medium dans, dat zich bedient van gefragmenteerde betekenissen. Dat inzicht heeft gezorgd voor een hausse aan gelaagde en gewaagde dansvoorstellingen. Blackburn: "Waar men vroeger iets wilde maken 'voor kinderen', is er nu een verlangen om kunst te maken. Zelf word ik steeds radicaler. Ik hoef geen kinderen te pleasen."

Verpreutsing

Maar hoe verhoudt zich die trend tot succesprogramma's als So You Think You Can Dance, waarin vooral pleasende dans te zien is? Joke Laureyns van kabinet k ziet twee vormen van impact. Laureyns: "Zo'n programma wakkert interesse aan en dat is fijn, maar tegelijkertijd gaat het om het technisch 'kunnen', terwijl hedendaagse dans te maken heeft met de zeggingskracht van een lichaam." Laureyns ging recent in première met horses (8+), waarin vijf kinderen op scène staan. Ze merkt dat kinderen soms naar audities komen met verkeerde verwachtingen. Laureyns: "Het dansprogramma wordt een obstakel dat je eerst uit de weg moet ruimen."

'In mijn eerste jeugdproductie was de dans abstract. De kinderen vonden het super, maar de ouders morden'

UGO DEHAES, CHOREOGRAAF

Een grotere openheid voor de 'artistieke' dans is niet de enige verklaring voor het toegenomen aanbod. Er spelen ook verschuivingen in de samenleving. In een stad als Antwerpen, waar een op de drie jongeren thuis geen Nederlands spreekt, ga je beter niet met Vondel leuren. In de zoektocht naar niet-talige voorstellingen die toegankelijk zijn voor iedereen hebben veel kunstenhuizen dans (en circus) ontdekt. En doordat een groot deel van die doelgroep in is voor streetwise dans, is de aandacht verschoven richting urban culture - denk maar aan het succes van de Let's Go Urban Academy.

Aan het succes zit ook een paradoxaal staartje. Choreografen merken bij het jonge publiek een toenemend onbehagen rond het lijf, waarbij dansers in ondergoed, laat staan naakt, onthaald worden op gegil. Laureyns: "Het blijft me een raadsel waarom een publiek dat in de media geen probleem lijkt te hebben met de seksualisering van het lichaam daar in theater zo fel op reageert. Brute naaktheid interesseert me sowieso niet, maar je wilt wel de schoonheid van het lichaam tonen, zoveel mogelijk huid en spieren."

Dat ligt moeilijk, en niet alleen bij kinderen die opgegroeid zijn in andere culturen. Laureyns: "Het is ook aan de hand bij de Vlaamse kinderen. Ze verdwijnen tijdens de repetities naar de wc om een dansbroek te gaan aantrekken." Blackburn vindt dat choreografen niet moeten toegeven aan die verpreutsing, maar er creatieve oplossingen voor bedenken. Blackburn: "Er zijn geen taboes. Maar bij een voorstelling over seksualiteit moet je dubbel zo goed nadenken over de manier waarop je dat in beeld brengt. Il faut chercher."